

Vernieuwde psalmborden.

In januari 2025 heeft de kerkvoogdij besloten om de versleten letters en cijfers van de psalmborden te vervangen. Sinds begin juli 2025 maken we gebruik van deze vernieuwde plankjes. Naast de vervanging van de oude exemplaren zijn er vier extra plankjes bijgekomen, bedoeld om aan te geven uit welke liedbundel wordt gezongen.

Afb. 1. De oude en nieuw psalmbord plankjes naast elkaar.

We gebruiken al enige tijd de bundel *Op Toon Hoogte*, en recent zijn daar *Weerklank* en *De Nieuwe Psalmberijming* bijgekomen. Voor al deze bundels zijn aparte letterplankjes gemaakt, zodat ze duidelijk kunnen worden weergegeven. De onderstaande plankjes gaan we nu gebruiken:

Ps	Psalm
Oth	Op toon hoogte
Wps	Weerklank Psalm
W	Weerklank Gezang
Dnp	De nieuwe Psalm berijming.

De psalmborden die nu in de kerk hangen, zijn door Teus van Nifterik gemaakt. Hij heeft vroeger bij Schilte in IJsselstein als timmerman/houtbewerker gewerkt. De borden zijn mogelijk 26 jaar oud of nog ouder. De exacte datum weten we niet. De oudste zoon woonde nog thuis toen zijn vader de borden heeft

gemaakt. Hij is dit jaar 25 jaar getrouwd, dus zijn de psalmborden vóór of in het jaar 1999 gemaakt. Uit de kerkenraadsnotulen van 23 augustus 2000 lezen we *“De nieuwe psalmborden zijn niet altijd optimaal te lezen, de meningen zijn hierover verdeeld. Het gekozen lettertype en de kleur is het resultaat van een aantal proeven. Dat niet iedereen voor 100% tevreden is zal altijd blijven. Op de gemeenteavond zal gevraagd worden hoe de ervaring is na enkele maanden gebruik.”*¹ Dus zal het jaar 1999 of eerder wel juist zijn.

Teus heeft veel nagedacht en geëxperimenteerd met verschillende lettertype, kleuren en mogelijkheden om dit op plankjes te krijgen. De vele testplankjes en letters heeft hij bewaard in een grijs koffertje. Leuk om te zien dat het niet zomaar vanzelf gaat. De vraag was, welke plankjes kun je het beste nemen en welk lettertype en met welke kleuren.

Afb. 2. Het grijze koffertje van Teus, met zijn voorbeeld letters en plankjes.

Uiteindelijk is hij gekomen om de letters op geel/goud kleurige karton uit te printen, deze uit te knippen en op 3 mm MDF te plakken. De vernieuwde letter en cijfer plankje die we nu gebruiken, zijn van gelamineerd papier op stickervel geprint door de Reprocinci. Met een snijmachine zijn ze op maat gemaakt en op de plankjes geplakt.

De psalmborden zelf zijn bijna een exacte kopie van de psalmborden die in de hervormde kerk van Lopikerkapel hangen. Deze borden zijn gemaakt door Dirk Pruijsers, oud kerkraadslid. Hij werkte vroeger bij Vernooy in Jutphaas. Was erg handig met zijn handen. Hij heeft van overgebleven eiken houten meubels van de rommelmarkt de psalmborden gemaakt.

Van de oud koster van de hervormde kerk van Lopikerkapel, Gijs van Kooten heb ik vernomen dat deze borden al ruim 60 jaar oude zijn. Gijs was in 1964 begonnen als koster en heeft het eerste half jaar nog met de oude psalmborden gewerkt. Een jaar later zijn deze huidige psalmborden gekomen.

¹ Met dank aan Nico Schep voor het uitzoeken over de psalmborden in de notulenboeken.

Twee jaar geleden heeft de kerkvoogdij van Lopikerkapel de cijfer en letterplankjes ook vervangen, omdat de oude plankjes daar ook vaag geworden waren. Zij hebben er voor gekozen voor het printen op karton en deze op de plankjes te plakken. Op afbeelding 3 zie je een psalmbord afgebeeld van de hervormde kerk van Lopikerkapel. In deze kerk hangen ook 3 borden, net zoals in onze kerk. Je ziet dat de psalmborden erg op die van Lopik lijken.

Afb. 3. Psalmbord in de kerk van Lopikerkapel. Rechtsboven de oude psalmbord. Rechtsonder de voorraad letters en cijfers.

Zover we nu weten zijn de huidige psalmborden de 3de generatie psalmborden. Een leuk weetje is dat de vorige psalmborden gemaakt zijn door Teus zijn vader, Teunis van Nifterik. Deze borden zijn opgehangen net na de grote kerkrestauratie van 1964-1967. Teunis was melkboer en had vroeger een winkeltje in Hilversum. Hij is later verhuist naar Lopikerkapel en daarna naar Lopik dorp. Hij was vrij handig met zijn handen. Een kleinzoon van Teunis vertelde dat zijn opa op latere leeftijd nog kleine rijwagens maakte van hout.

Deze 2de generatie psalmborden hebben dus ruim 30 jaar in de kerk gehangen. Eén van deze psalmborden is bewaard gebleven en hangt in het voorportaal van de consistorie boven de deur. Er hebben 3 van deze borden in de kerk gehangen.

Van de 1ste generatie psalmbord is er ook nog één bewaard gebleven en deze hangt ook in het voorportaal van de kerk.

Hoe oud deze borden zijn en wie ze gemaakt heeft, weten we niet. In ieder geval zijn ze van vóór 1900. We hebben een oude foto waarop dit psalmbord is afgebeeld, zie afbeelding 5.

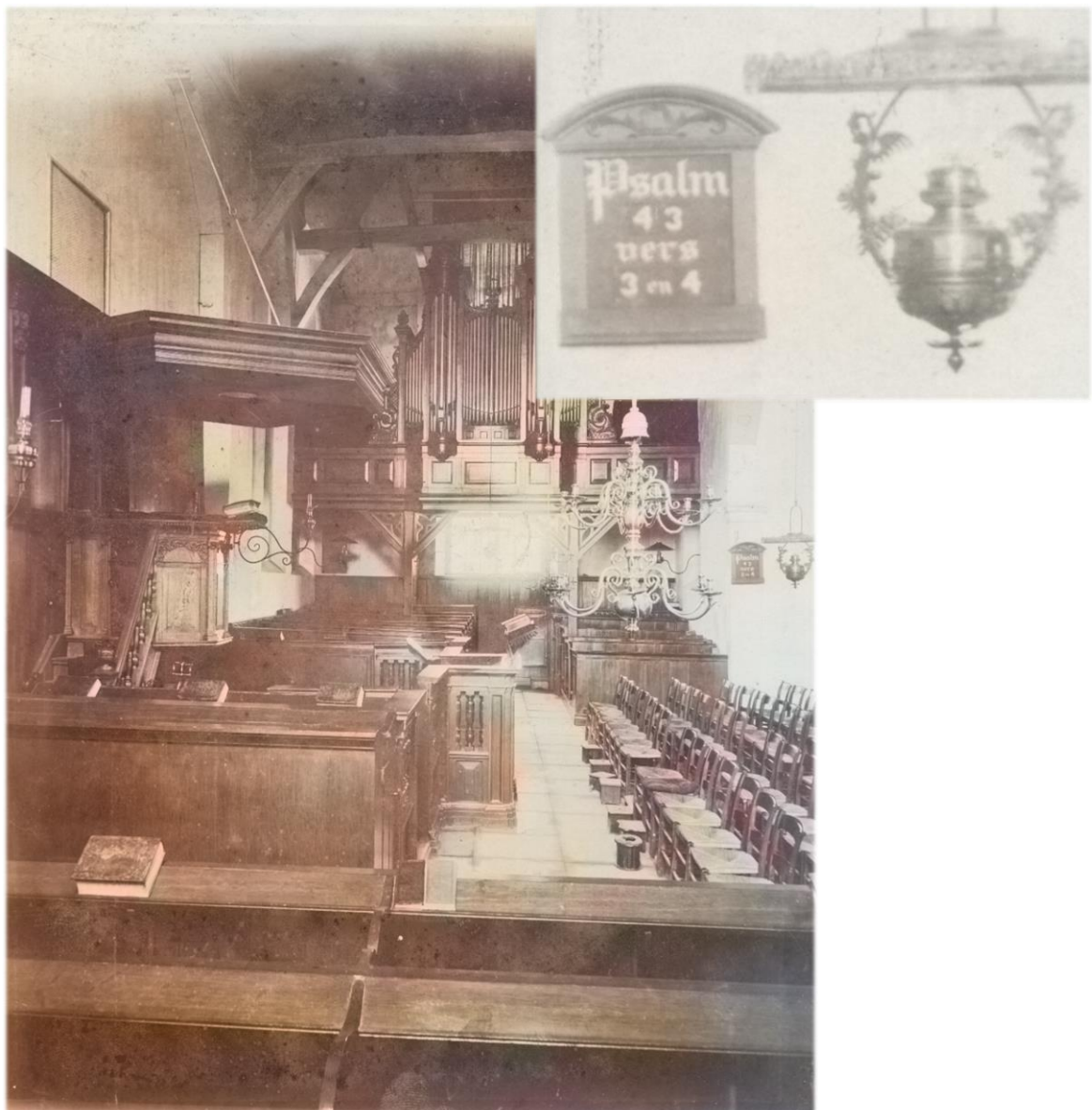
Er hebben 2 van deze borden in de kerk gehangen, in plaats van 3. Dat komt omdat het koor voor de grote kerkrestauratie was afgesloten door een groot koorschot waar de preekstoel voor stond. De kerkgangers kwamen vroeger onder de toren binnen in de kerk. Door deze opstelling was de kerk veel kleiner dan wat we nu hebben.

Op de volgende pagina ziet u een foto van de 1ste en 2de generatie psalmborden.

Afb. 4. 1ste en 2de generatie psalmborden uit onze kerk.

Je ziet dat deze oude psalmborden alleen de voorzang van de dienst weergaf en niet alle andere liederen die tijdens de dienst werden gezongen. De voorzang werd vroeger voordat de dienst begon gezongen. De kerkenraad was dan nog niet in de kerk. Via de psalmborden wist de gemeente welke psalm en vers(en) gezongen moesten worden. Tijdens de dienst werden de andere liederen door de predikant opgegeven die gezongen moesten worden. Dan doen we nu ook al, maar we kunnen nu al zien wat er gezongen gaat worden tijdens de dienst, doordat ze allemaal vermeld staan.

Afb. 5. Foto uit 1900, met de rij stoelen in de viering van de kerk en aan de zuidkant aan de kant van de toren de 1ste generatie psalmbord.

Op het huidige psalmbord hebben we ruimte voor 7 regels. Op zich hebben we genoeg aan 6 regels, maar het komt wel eens voor dat we 7 regels moeten gebruiken. De laatste jaren hebben we wel eens meer dan 7 regels nodig gehad. Denk bijvoorbeeld aan het extra lied van de kinderneven dienst en als er iemand is overleden. Dan hebben we 8 regels nodig.

Om dit toch mogelijk te maken is er een extra regel gemaakt die heel makkelijk boven op het psalmbord kan worden neergezet. Zo kunnen we alsnog alle liederen ophangen op het psalmbord.

Afb. 6. Het psalmbord met daar boven de extra regel geplaatst, daaronder de extra letters om alle liedbundels goed aan te geven.